

JÄMLIKHETSMOTION 12: DET TIDIGA LIVET – Undersök om det finns ett mörkertal i psykisk ohälsa i familjer med låg socioekonomisk status och ställning i länet

Ojämlikheter i hälsa drivs till del av ojämlikheter i resurser. Sju områden där resursbrist är särskilt viktiga för hälsoutvecklingen har identifierats, nämligen *det tidiga livet*, utbildning, arbete, inkomster, boende, levnadsvanor och inflytande. De skilda förutsättningarna och resurserna inom ovanstående områden innebär både ojämlik risk för ohälsa, ojämlik sårbarhet och mottaglighet för ohälsa samt ojämlika konsekvenser av givna hälsotillstånd.

Det finns stora skillnader i hälsa bland barn i Gävleborg och dessa skillnader sammanhänger med föräldrarnas inkomst och utbildning. Särskilt utsatta är barn till föräldrar som får ekonomiskt bistånd från kommunen. Dessa barn har en kraftigt ökad sjuklighet jämfört med andra barn; de löper mer än dubbelt så hög risk att dö under barndomen jämfört med andra barn; de har en fyrtio procents högre risk att bli inskrivna på sjukhus; de har nästan tre gånger så stor risk att bli inskrivna på sjukhus på grund av psykisk ohälsa.

Att förbättra barns hälsa och utjämna hälsoskillnader är en investering i barnens välbefinnande och deras framtid. Det är också ett viktigt led i att skapa ett samhälle där alla barn har samma möjligheter. Om barns hälsa till stor del bestäms av uppväxtvillkor och familjebakgrund försvåras social rörlighet och initiala orättvisor tenderar att bli bestående.

Att förebygga särskilt psykisk ohälsa i barndomen betyder mycket även för hälsa och framgång senare i livet. Ohälsa i barndomen, i synnerhet då psykisk ohälsa, är förknippad med sämre skolresultat och sämre framtidsutsikter. Det gäller både för flickor och för pojkar. Dessutom är konsekvenserna allvarligare för barn från ekonomiskt utsatta familjer. Psykisk ohälsa drabbar särskilt ofta och hårt barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer.

Inte bara enskilda individer utan även samhället har mycket att vinna på att satsa på dels förebyggande åtgärder, dels vård och rehabilitering till barn som drabbas av psykisk ohälsa. Det finns särskild anledning att utforma samhällets insatser för barn som drabbas av psykisk ohälsa på ett sådant sätt att de får det stöd de behöver för att klara sin skolgång.

Undersök om det finns ett mörkertal i psykisk ohälsa i familjer med låg socioekonomisk status och ställning i länet

Samtidigt som barn i ekonomiskt utsatta familjer har sämre psykisk hälsa, framgår att inskrivningar på sjukhus och medicinering för psykisk ohälsa inte har ökat lika mycket för barn i familjer längst ner i inkomst- och utbildningsfördelningen som för andra grupper. Tyder detta på att barn i familjer med låga inkomster och med föräldrar som har låg utbildning, i ökad utsträckning inte söker eller får tillräcklig vård för psykisk ohälsa? Frågan måste av flera och uppenbara skäl klarläggas och göras till föremål för fortsatt analys.

Med stöd av ovanstående föreslår undertecknade följande:

1. Att Region Gävleborgs analys- och uppföljningsavdelning Samhällsmedicin uppdras att undersöka om det finns ett mörkertal i psykisk ohälsa i familjer med låg socioekonomisk status och ställning i länet.



Eva Lindberg, Socialdemokraterna
Jan Lahenkorva, Socialdemokraterna
Marie-Louise Dangardt, Socialdemokraterna
Lars Öberg, Socialdemokraterna
Mona Davik, Socialdemokraterna
Daniel Johansson, Socialdemokraterna
Kristina Michelson, Socialdemokraterna
Marcus Gard, Socialdemokraterna